

Programmaplan Omgevingswet 2019

Bouwen aan de Omgevingswet

**Omgevingsdienst
West-Holland**

Programmaplan Omgevingswet 2019

Inhoud	Pagina
1. Inleiding en achtergrond	5
1.1 Impact Omgevingswet	5
1.2 Doelstelling	6
1.3 Totstandkoming	6
1.4 Leeswijzer	6
2. Visie op implementatie Omgevingswet	7
2.1 Stapsgewijze implementatie	7
2.2 Omgevingswet raakt gehele organisatie	7
2.3 Implementatie in drie fasen	8
2.4 Lerende kennisorganisatie	8
2.5 Vijf inhoudelijke speerpunten	9
3. Aanpak	10
3.1 Versterken samenwerking in de keten	10
3.2 Bijdragen aan kerninstrumenten	12
3.3 Verankeren van werkwijze in organisatie en processen	14
3.4 Aansluiten op Digitaal Stelsel Omgevingswet	16
3.5 Aanpassen van cultuur, gedrag en competenties	20
4. Organisatie	22
4.1 Bestuurlijk opdrachtgever	22
4.2 Ambtelijk opdrachtgever	22
4.3 Opdrachtnemer	22
5. Communicatie	24
5.1 Inleiding	24
5.2 Interne communicatie	24
5.3 Externe communicatie	25
5.4 Bestuurlijke communicatie	25
6. Planning	26
7. Inzet mensen en middelen	28
Bijlage 1: Overzicht lopende en afgeronde projecten	28

Managementsamenvatting

Op 1 januari 2021 treedt de Omgevingswet in werking. Deze stelselherziening betekent een vereenvoudiging van de regelgeving en vraagt om een andere werkwijze van organisaties die betrokken zijn bij de bescherming en ontwikkeling van de fysieke leefomgeving. De implementatie van de wet is daarom ook een speerpunt in de strategienota 2018-2021 van de Omgevingsdienst.

De Omgevingswet heeft zowel inhoudelijk als op het gebied van cultuur, gedrag en competenties impact op de werkzaamheden van de Omgevingsdienst. Het doel van de Omgevingsdienst is om voor de inwerkingtreding van de wet gereed te zijn om de diensten zo efficiënt en effectief mogelijk uit te voeren conform visie en beleid van de opdrachtgever(s).

Het dagelijks bestuur van de Omgevingsdienst is de bestuurlijke opdrachtgever en ontvangt elk jaar een programmaplan 'Implementatie Omgevingswet'. De directeur is eindverantwoordelijk voor de implementatie van de Omgevingswet. Het kernteam voert de dagelijkse werkzaamheden uit. Het algemeen bestuur wordt halverwege het jaar geïnformeerd over de voortgang via een memo.

Communicatie rondom de Omgevingswet is belangrijk en heeft als doel: informeren, kennis delen, faciliteren en begeleiden van het verspreiden van de juiste context en de inzet van de juiste middelen. Waarbij steeds de vraag wordt gesteld: *'Wat betekent de Omgevingswet voor de Omgevingsdienst, provincie en gemeenten?'*

In 2018 heeft de Omgevingsdienst West-Holland een reeks activiteiten ontwikkeld en deelgenomen aan een aantal gezamenlijke initiatieven met opdrachtgevers en ketenpartners. Deze zijn kort uiteengezet in deze samenvatting, net als de te nemen initiatieven in 2019.

Samenwerking in de keten

Samenwerking tussen bevoegd gezag, initiatiefnemers en belanghebbenden bij de ontwikkeling en bescherming van de fysieke leefomgeving is een belangrijk onderdeel van de Omgevingswet. Daarom moet de samenwerking tussen overheden in diverse processen geïntensiveerd worden. Bijvoorbeeld bij vergunningverlening, toezicht- en handhaving en de beleids- en planningsprocessen.

In 2018 ontwikkelde de Omgevingsdienst West-Holland samen met de gemeente Leiden, HLT Samen, de (Regionale Dienst Openbare Gezondheidszorg) RDOG en de VRHM de *serious game* Omgevingsspel West-Holland. Op een laagdrempelige manier hebben zowel intern als extern deelnemers ervaren hoe het is om te werken in de geest van de Omgevingswet. In 2019 blijven wij dit spel spelen voor diverse doelgroepen.

Vanuit het samenwerkingsconvenant met de RDOG, Politie Eenheid Den Haag, Omgevingsdienst Midden Holland (ODMH) en de VRHM is in 2017 de pilot integrale advisering gestart. Met als doel om de meerwaarde van gezamenlijke integrale advisering richting gemeenten te verkennen. In 2018 leverde dat interessante resultaten. Dit jaar vindt een verdieping van de pilot plaats. Er zijn diverse gemeenten en ketenpartners die hierin samen willen optrekken met de Omgevingsdienst.

Bijdragen aan kerninstrumenten

De nieuwe Omgevingswet introduceert zes nieuwe kerninstrumenten. De Omgevingsdienst krijgt voornamelijk te maken met de volgende vier instrumenten: de Omgevingsvisie, het Omgevingsplan, het Programma en de Omgevingsvergunning.

In 2018 heeft de Omgevingsdienst een inhoudelijke bijdrage geleverd aan het Omgevingsplan Buitengebied Hillegom en de Omgevingsvisies van Leiden, Noordwijk en Hillegom. Dit krijg in 2019 een vervolg. Daarnaast ontwikkelen wij de 'handreiking Advisering'. Een nieuwe werkwijze voor advisering bij de vier kerninstrumenten (Omgevingsvisies, -plannen, Programma en Omgevingsvergunning). Via de leerkring Omgevingsplan en verschillende bijeenkomsten delen wij

onze inzichten met opdrachtgevers. Ook nemen wij deel aan de provincie brede leerkring Omgevingsvergunning nieuwe stijl. Op deze manier kunnen wij ons gezamenlijk voorbereiden op de veranderingen van de vergunningverlening.

Verankeren werkwijze

Bij de invoering van de Omgevingswet ontstaat een beleidscyclus die richting geeft aan de werkprocessen van alle overheden die betrokken zijn bij de bescherming en ontwikkeling van de fysieke leefomgeving. Dit heeft dus ook invloed op ons werk, zowel inhoudelijk als procesmatig.

Sinds 2017 werken wij samen met alle Omgevingsdiensten in Zuid-Holland in de leerkring Toezicht en Handhaving wat gericht is op de milieu- en bouwaspecten. De conclusies komen terug in de 'Handreiking Advisering' die in 2019 klaar moet zijn. Dit jaar gaan wij ook verder werken aan het projectplan 'ambtenaar 3.0' waar onder andere de competenties van (toekomstige) medewerkers aan de orde komen.

Er zijn vier algemene maatregelen van bestuur vastgesteld: Omgevingsbesluit, het Besluit kwaliteit leefomgeving, het Besluit activiteiten leefomgeving en het Besluit bouwwerken leefomgeving. Dit jaar stelt de Omgevingsdienst een compleet overzicht op van deze activiteiten. Het overzicht wordt gemeente specifiek, zodat de Omgevingsdienst gemeenten kan ondersteunen bij de ontwikkeling van Omgevingsplannen. Daarnaast dient het overzicht onder meer te helpen om te komen tot een toezicht- en handhavingsbeleid dat aansluit bij de Omgevingswet.

Aansluiten op Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO)

Het Digitaal Stelsel voor de Omgevingswet (DSO) wordt stapsgewijs ontwikkeld en moet straks één digitaal loket vormen: het nieuwe Omgevingsloket. Via dit loket moeten initiatiefnemers, overheden en belanghebbenden snel kunnen inzien wat kan en mag in de fysieke leefomgeving.

De ontwikkelingen van het DSO zijn in 2018 meegenomen in de aanbesteding van het nieuwe zaakstelsel van de Omgevingsdienst. Vorig jaar is het 'programma Datakwaliteit' gestart en daar gaan wij in 2019 meer door. Hierin trekken alle Zuid-Hollandse Omgevingsdiensten en provincie samen op. Er vindt afstemming plaats over de informatiebehoefte en uitwisseling van gegevens.

Cultuur, gedrag en competenties

Werken volgens de Omgevingswet betekent meer integraal en minder sectorgericht werken in een andere interactie tussen overheden, burgers, bedrijven en andere partijen. Van overheden wordt een coöperatieve en oplossingsgerichte grondhouding verwacht. Overheden werken met elkaar samen om initiatiefnemers en belanghebbenden van dienst te zijn. De cultuurwaarden van de Omgevingsdienst - professionaliteit, transparant en verbinden - sluiten nauw aan bij de omslag die de Omgevingswet beoogt.

De Omgevingsdienst heeft zich als doel gesteld dat eind 2019 iedere collega binnen de dienst beschikt over de basiskennis van de Omgevingswet. Hiervoor wordt een opleidingsplan geschreven. Daarnaast krijgen diverse teams een verdiepingsslag specifiek gericht op hun werk. De basisopleiding willen wij samen met opdrachtgevers en ketenpartners in de regio organiseren. Geheel in de geest van de Omgevingswet. Welke vorm dat krijgt, werken we uit in het eerste kwartaal van 2019.

Omgevingsacademie West-Holland

Op initiatief van de Werkorganisatie Duivenvoorde en de Omgevingsdienst West-Holland is de Omgevingsacademie West-Holland ontstaan. Doel is gezamenlijk inhoudelijke kennis te ontwikkelen en te delen. De Omgevingsacademie is een laagdrempelig en enthousiasmerend netwerk waarin deelnemers elkaar inspireren en tot nieuwe inzichten komen. In oktober ging de Omgevingsacademie West-Holland van start. Daarna volgden maandelijks diverse themabijeenkomsten over Bodem, Omgevingsveiligheid en Energie. In 2019 blijft de dienst, samen met Werkorganisatie Duivenvoorde zich inzetten voor de Omgevingsacademie.

1. Inleiding en achtergrond

Op 1 januari 2021 treedt de Omgevingswet in werking en deze wet integreert 26 wetten op het gebied van de fysieke omgeving in één wet. Daarnaast komen er vier Algemene Maatregelen van Bestuur in plaats van 60. En de 75 ministeriële regelingen worden vervangen door één Omgevingsregeling. De stelselherziening Omgevingswet kent de volgende vier doelstellingen:

- het bewerkstelligen van een samenhangende benadering van de fysieke leefomgeving in beleid, besluitvorming en regelgeving;
- het vergroten van bestuurlijke afwegingsruimte voor de fysieke leefomgeving;
- het vergroten van inzichtelijkheid, voorspelbaarheid en gebruiksgemak van het Omgevingsrecht;
- het versnellen van besluitvorming over projecten in de fysieke leefomgeving.

De Omgevingswet heeft betrekking op de gehele fysieke omgeving en vormt het nieuwe wettelijk kader voor onderwerpen als bodem, bouwen, geluid, lucht, milieu, waterbeheer, ruimtelijke ordening, verkeer, monumentenzorg, natuur, gezondheid, duurzaamheid en veiligheid. Waarbij de laatste drie belangrijke 'nieuwe' thema's zijn. De implementatie van de Omgevingswet is daarom van cruciaal belang voor de Omgevingsdienst en een speerpunt in de Strategienota van de Omgevingsdienst voor de periode 2018-2021.

1.1 Impact Omgevingswet

De stelselherziening is niet alleen een integratie en vereenvoudiging van regelgeving, maar betekent ook veel voor de werkwijze van organisaties die betrokken zijn bij de bescherming en ontwikkeling van de fysieke leefomgeving. Kernbegrippen in de nieuwe werkwijze zijn: integraal en gebiedsgericht werken, participatie en bestuurlijke afwegingsruimte. Hierbij zijn goede samenwerking in de keten en digitale ondersteuning belangrijke randvoorwaarden.

Zo moeten het Rijk, provincie en gemeenten ieder een *Omgevingsvisie* gaan vaststellen waarin zij de hoofdlijnen van de gewenste kwaliteit van de fysieke leefomgeving beschrijven. Gemeenten krijgen meer lokale afwegingsruimte en staan voor de uitdaging om de Omgevingsvisies te vertalen naar *Omgevingsplannen*. Hierin is het de taak van de gemeenten om – in samenspraak met de samenleving - een integrale afweging te maken, tegenstrijdige regels te voorkomen en overbodige regels te schrappen. Tegelijkertijd wordt de uitvoering van de wet met de ontwikkeling van het *Digitaal Stelsel Omgevingswet* gedigitaliseerd.

De Omgevingsdienst West-Holland is bij ieder van de genoemde veranderingen betrokken. De Omgevingswet heeft daarom een grote impact op het werk van de Omgevingsdienst, zowel inhoudelijk als op het gebied van cultuur, gedrag en competenties. De exacte impact van de implementatie van de Omgevingswet op de Omgevingsdienst wordt werkenderwijs bekend. Enerzijds omdat onderliggende regelgeving zoals de invoeringswet en aanvullingsbesluiten nog in ontwikkeling zijn. Anderzijds omdat overheden, maar ook bedrijven en burgers, in de komende jaren met elkaar ontdekken wat werken in de geest van de Omgevingswet in de praktijk betekent.

1.2 Doelstelling

Zorgvuldige implementatie van de Omgevingswet...

De Omgevingsdienst West-Holland ondersteunt de gemeenten en provincie bij de implementatie van de Omgevingswet. Het doel is dat de Omgevingsdienst ruimschoots voor de inwerkingtreding van de wet gereed is deze efficiënt en effectief uit te voeren conform visie en beleid van de opdrachtgever(s). Hierbij zet de Omgevingsdienst zich actief in voor verdere versterking van samenwerking in de keten

...die leidt tot een effectieve en efficiënte uitvoering ervan

De Omgevingsdienst is een professionele en proactieve partner voor provincie en gemeenten. Vanuit haar milieu- en bouwtaken op het gebied van advisering, vergunningverlening, toezicht en handhaving wil de Omgevingsdienst een bijdrage leveren aan de doelstellingen die provincie en gemeenten formuleren in onder andere hun Omgevingsvisies, omgevingsvergunningen en omgevingsplannen.

In bijlage 1 is een overzicht opgenomen van de gerealiseerde en lopende projecten op het gebied van de Omgevingswet waar de Omgevingsdienst actief bij betrokken is/was.

1.3 Totstandkoming

Dit programmaplan is opgesteld door het kernteam Omgevingswet. Het programmaplan voor 2019 is het vervolg op de implementatiestrategie 2017. Het voorliggende programmaplan is vastgesteld door het MT op 14 februari 2019 en geeft invulling aan het speerpunt implementatie Omgevingswet in de Strategienota van de Omgevingsdienst.

In het programmaplan beschrijven we de implementatie-activiteiten in 2019. Op basis van de uitvoeringspraktijk en het wet- en regelgeving traject verwachten we gedurende het jaar nieuwe activiteiten te starten. Het aantal activiteiten in het programmaplan zal dus waarschijnlijk toenemen. Eind 2019 wordt een nieuw programmaplan opgesteld voor het laatste jaar voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet.

1.4 Leeswijzer

Allereerst beschrijft hoofdstuk 2 de visie van de Omgevingsdienst op de implementatie van de Omgevingswet. Hoofdstuk 3 gaat vervolgens in op de aanpak: de wijze waarop de Omgevingsdienst vormgeeft aan de implementatie. Hoofdstuk 4 beschrijft de organisatie en hoofdstuk 5 geeft inzicht in de communicatiestrategie. Tot slot geven hoofdstuk 6 en 7 inzicht in respectievelijk de planning en benodigde middelen.

2. Visie op implementatie Omgevingswet

De Omgevingsdienst wil voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet gereed zijn om de wet uit te voeren conform visie en beleid van de provincie en gemeenten. Daarnaast wil de Omgevingsdienst de provincie en gemeenten ondersteunen bij de implementatie van de Omgevingswet. In dit hoofdstuk beschrijft de Omgevingsdienst haar visie op en uitgangspunten voor het realiseren van deze doelstelling.

2.1 Stapsgewijze implementatie

De Omgevingswet is in 2017 aangenomen door zowel de Tweede Kamer als de Eerste Kamer. Daarmee is de komst van de Omgevingswet een feit. De Omgevingswet werkt door in vier algemene maatregelen van bestuur. Deze AMvB's geven de regels voor het praktisch uitvoeren van de wet. De AMvB's zijn op 31 augustus 2018 gepubliceerd in het Staatsblad. Het wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet is nog in ontwikkeling.

Om in te kunnen spelen op ontwikkelingen in wet- en regelgeving en gebruik te maken van voortschrijdend inzicht kiest de Omgevingsdienst voor een stapsgewijze implementatie van de Omgevingswet. Met de stapsgewijze implementatie starten we direct met voorbereidingen van de implementatie van de Omgevingswet. We doen alvast ervaring op met werken volgens de Omgevingswet, zonder daarbij de benodigde bewegingsvrijheid in te perken.

2.2 Omgevingswet raakt gehele organisatie

Vast staat dat de Omgevingswet impact heeft op de gehele organisatie. De Omgevingswet vormt straks de wettelijke basis voor een groot deel van de taken die de Omgevingsdienst uitvoert. Daarom is de Omgevingswet ook een speerpunt in de Strategienota 2018-2021 en vormt de wet aanleiding voor aanpassing van de inhoudelijke koers van de Omgevingsdienst (zie kader).

Advisering: de leefomgeving centraal

De Omgevingsdienst wil nog meer gebiedsgericht en integraal gaan adviseren. Provincie en gemeenten krijgen, als het gaat om leefomgeving en milieu, meer ruimte en bevoegdheden voor het maken van eigen afwegingen. De dienst maakt haar brede kennis productief door provincie en gemeenten te ondersteunen bij het maken van integrale afwegingen in Omgevingsvisies, Milieu Effect Rapportages, de provinciale Omgevingsverordening en gemeentelijke Omgevingsplannen. Ook wil de Omgevingsdienst vanuit haar rol als toezichthouder en handhaver adviseren over de monitoring en naleefbaarheid van doelstellingen en omgevingswaarden in Omgevingsvisies, Omgevingsplannen en programma's.

Vergunningverlening: constructief en klantgericht

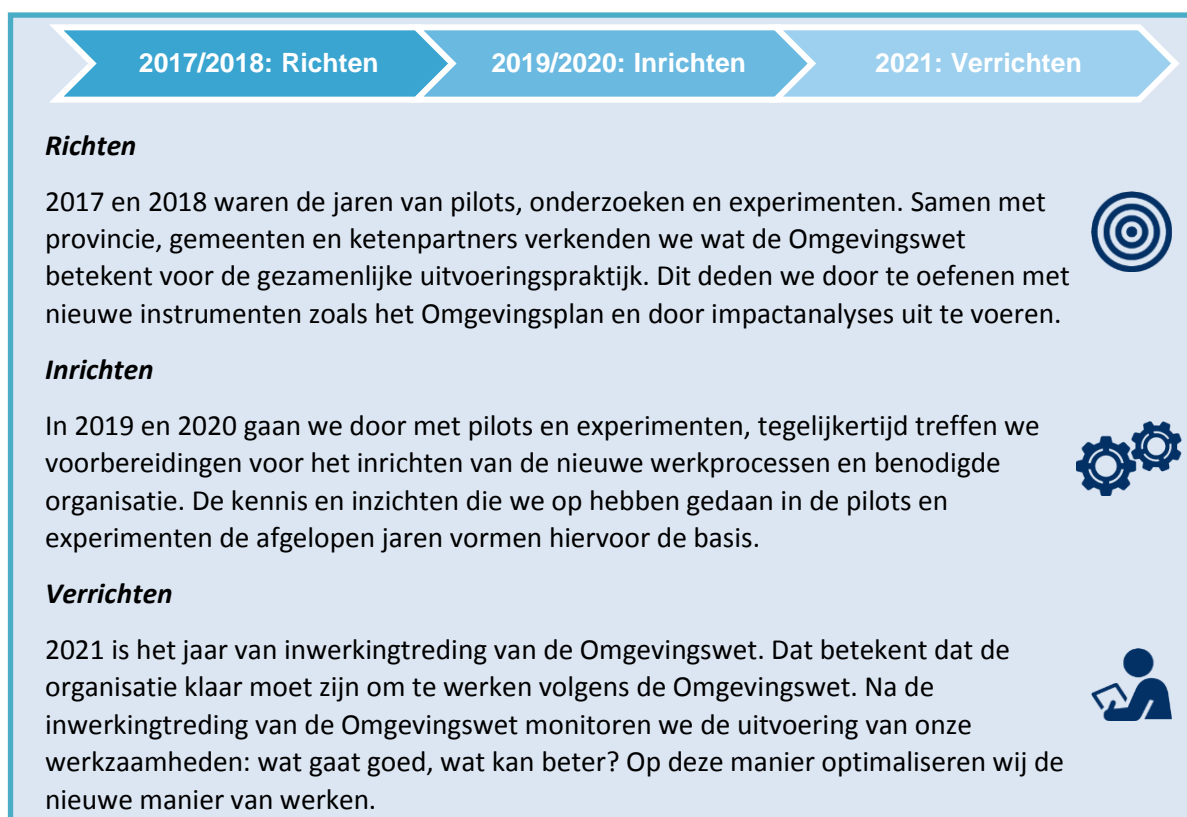
Een belangrijk doel van de Omgevingswet is het realiseren van een verandering van de houding van overheden ten opzichte van initiatiefnemers van 'nee, tenzij' naar 'ja, mits'. De Omgevingsdienst wil deze beweging faciliteren. Dat betekent dat de dienst het initiatief centraal stelt en op een constructieve en klantgerichte wijze bijdraagt aan het vergunningstraject, zonder daarbij het belang van de omgeving uit het oog te verliezen.

Toezicht en handhaving: specialist in naleving

Met de Omgevingswet vindt een verschuiving plaats van toezicht en handhaving op Rijksregels naar toezicht en handhaving op decentrale regels. De Omgevingsdienst wil vanuit haar taken op het gebied van milieu en bouwen waarborgen dat bedrijven en burgers de regels naleven en zo bijdragen aan het realiseren van de doelen van de opdrachtgevers.

2.3 Implementatie in drie fasen

Voor de implementatie maken we onderscheid tussen drie fasen, te weten *richten*, *inrichten* en *verrichten*, die ieder een andere focus in activiteiten kennen. In onderstaand figuur hebben we dit schematisch weergegeven.

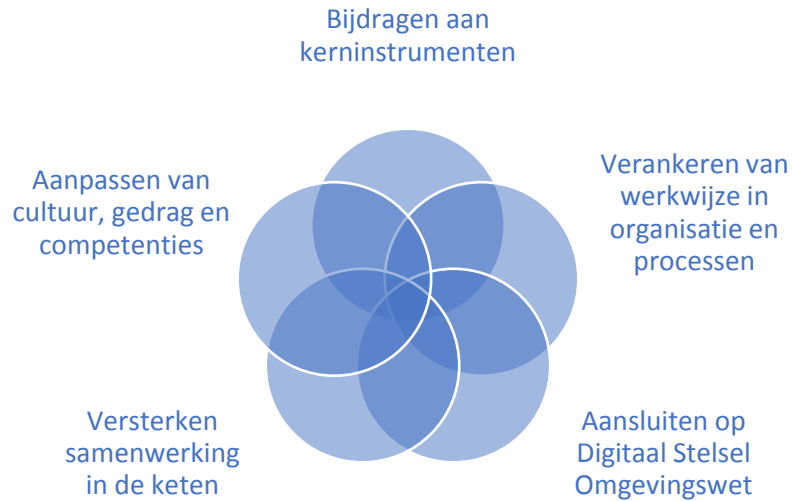
2.4 Lerende kennisorganisatie

De invoering van de Omgevingswet raakt de gehele organisatie en betekent voor velen een meer of minder intensief verandertraject. Actuele en uitgebreide kennis van zowel theorie (wetgeving) als praktijk is essentieel voor onze dienstverlening. We beschouwen onszelf daarom als een lerende kennisorganisatie. De beste leerervaringen zijn die uit de praktijk. Daarom kiezen we ervoor om al tijdens de implementatie via pilots en experimenten zo veel mogelijk te werken in de geest van de Omgevingswet. We evalueren de inhoudelijke opbrengsten en de werkwijze structureel en delen de leerervaringen met anderen binnen en buiten de Omgevingsdienst.

2.5 Vijf inhoudelijke speerpunten

Het programma Aan de Slag met de Omgevingswet onderscheidt vijf inhoudelijke sporen die van belang zijn bij de implementatie van de Omgevingswet. Deze sporen zijn door ons vertaald naar de volgende vijf samenhangende speerpunten voor implementatie van de Omgevingswet bij de Omgevingsdienst:

In het volgende hoofdstuk gaan we in op welke activiteiten per speerpunt worden uitgevoerd in 2019.

3. Aanpak

In hoofdstuk 2 hebben we de bouwstenen voor de implementatie van de Omgevingswet bij de Omgevingsdienst geïntroduceerd. In dit hoofdstuk blikken we per speerpunt kort terug op de uitgevoerde activiteiten in 2018 en beschrijven we de concrete activiteiten waarmee we in 2019 aan de slag gaan.

3.1 Versterken samenwerking in de keten

3.1.1 Wat vraagt de Omgevingswet?

Samenwerking tussen bevoegd gezag, initiatiefnemers en belanghebbenden bij de ontwikkeling en bescherming van de fysieke leefomgeving is een wezenlijk onderdeel van de Omgevingswet. De Omgevingswet intensificeert in diverse processen de samenwerking tussen overheden, zoals bij vergunningverlening, toezicht- en handhaving en de beleids- en planningsprocessen. Zo wordt bijvoorbeeld toegewerkt naar één digitaal loket waar een initiatiefnemer zijn of haar omgevingsvergunning kan aanvragen. Voor de initiatiefnemer is dat makkelijk en overzichtelijk, maar achter het loket zullen overheden afspraken moeten maken met elkaar om samen de vergunningaanvraag te beoordelen.

Om de benodigde samenwerking in de keten te realiseren is duidelijkheid over rollen en taken essentieel. Hierbij zijn goede informatie-uitwisseling en zaakgericht werken in de keten (zie paragraaf 3.4) belangrijke randvoorwaarden.

3.1.2 Wat heeft ODWH in 2018 gedaan?

Om de samenwerking in de keten te versterken heeft de Omgevingsdienst in 2018 onder meer de volgende activiteiten uitgevoerd:

- *Leerkring Omgevingsplan.* Op initiatief van de Omgevingsdienst is in 2017 de leerkring Omgevingsplan opgericht, samen met provincie, gemeenten, GGD, Hoogheemraadschap van Rijnland en de veiligheidsregio Hollands-Midden. De reeks van acht bijeenkomsten werd in 2018 uitgebreid met een nieuwe reeks. Deze Leerkring, waar ook de VNG onderdeel van uitmaakt, wordt ook in 2019 ondersteund door het Programma "Aan de Slag met de Omgevingswet".
- *Omgevingsspel West-Holland.* In samenwerking met de gemeente Leiden, HLT Samen, de RDOG en de VRHM heeft de Omgevingsdienst de serious game Omgevingsspel West-Holland ontwikkeld. Geheel in de geest van de Omgevingswet werd er vanaf het begin integraal gewerkt aan het ontwikkelen van de casuïstiek, maar ook in het opleiden van spelbegeleiders en het 'aan de man brengen' van het spel. Het gaat om een laagdrempelig spel dat de deelnemers laat ervaren hoe het is om te werken in de geest van de Omgevingswet. De doelgroep is breed: bestuurders, raadsleden en ambtenaren van verschillende organisaties. Zowel de Omgevingsdienst als haar partners hebben dit spel intern als extern gebruikt om de nabijheid te bevorderen en samenwerking in de keten te versterken. Ook andere diensten (DCMR en Hoogheemraadschap Delfland) hebben interesse getoond in het spel.
- *Pilot integrale advisering.* Vanuit het samenwerkingsconvenant met RDOG, Politie Eenheid Den Haag, ODMH, en de Veiligheidsregio Hollands-Midden (VRHM) is in 2017 de pilot integrale advisering gestart. In 2018 is de pilot afgerond en geëvalueerd. Het doel van de pilot was het verkennen van de meerwaarde van gezamenlijk integrale advisering richting gemeenten. Uit de evaluatie kwamen onder andere de volgende leerpunten:

- Integrale advisering dekt niet de lading. We hebben met elkaar een integrale verantwoordelijkheid voor initiatieven in de leefomgeving. Er moet bewustwording op gang worden gebracht van een gemeenschappelijke verantwoordelijkheid van een gezonde en veilige leefomgeving, waarin tal van aspecten een rol spelen.
- Elkaar betrekken heeft meerwaarde
De pilots hebben opgeleverd dat we elkaar als partners meer in het vizier hebben. Tegelijkertijd zitten de adviseurs van de ketenpartners in een vroeger stadium van het visie- of planvormingsproces aan tafel. Hiermee kunnen tegenstrijdigheden voorkomen worden en is het mogelijk plannen in een vroegtijdig stadium te optimaliseren.

3.1.3 Hoe gaat de Omgevingsdienst hiermee in 2019 aan de slag?

De Omgevingsdienst gaat in 2019 door met de gestarte activiteiten om de ketensamenwerking bij de implementatie én uitvoering van de Omgevingswet te versterken. Dat betekent dat de Omgevingsdienst onder meer inzet op een vervolg van de leerkring Omgevingsplan en een verdieping van de pilot integrale advisering. Ook blijft de dienst deelnemen aan regionale, provinciale en landelijke overleggen over de Omgevingswet.

- *Regionale overleggen*

De Omgevingsdienst voert regelmatig overleg met provincie, gemeenten, de vier Omgevingsdiensten in Zuid-Holland en andere partners in de keten. Op deze manier blijven wij zo goed mogelijk op de hoogte over de ontwikkelingen rondom de Omgevingswet. Zo kunnen wij de samenwerking vormgeven en onderling afstemmen. Onderstaande tabel geeft inzicht in de regionale overleggen waar de Omgevingsdienst ook in 2019 aan deelneemt. Daarnaast voert de Omgevingsdienst periodiek individueel overleg met projectleiders Omgevingswet bij provincie en gemeenten over de stand van zaken en samenwerking op het gebied van de Omgevingswet.

Overleg	Frequentie	Deelnemers	Deelnemer(s) ODWH
Overleg regiogemeenten Omgevingswet	Maandelijks	Projectleiders Omgevingswet van: ● Gemeenten Holland-Rijnland ● Omgevingsdienst West-Holland ● GGD ● Veiligheidsregio Hollands-Midden ● Hoogheemraadschap van Rijnland ● Provincie Zuid-Holland ● Rijkswaterstaat	● Liesbeth van Greuningen
Overleg Omgevings-	Elke 6 weken	● Projectleiders Omgevingswet van	● Liesbeth van Greuningen

Overleg	Frequentie	Deelnemers	Deelnemer(s) ODWH
diensten Zuid-Holland		Omgevingsdiensten Zuid-Holland en Zeeland.	
Directeurenoverleg convenant Omgevings- diensten, RDOG, VRHM, politie	4 keer per jaar	● Veiligheidsregio Hollands-Midden ● Regionale Dienst Openbare Gezondheidszorg ● Politie eenheid Den Haag ● Omgevingsdienst West-Holland ● Omgevingsdienst Midden-Holland	● Marlies Krul ● Liesbeth van Greuningen ● Jan van Duijn
Overleg Omgevingswet ODNL	3 a 4 keer per jaar	● programmamanagers Omgevingswet van de 26 Omgevingsdiensten	● Liesbeth van Greuningen

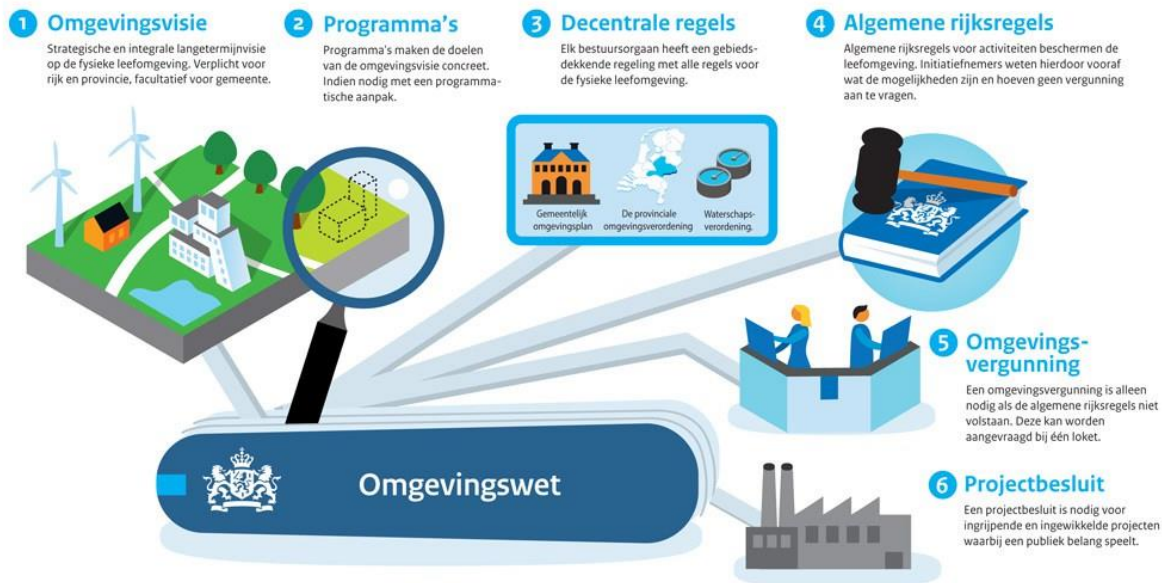
- *Vervolg leerkring Omgevingsplan*
De procesbegeleiding voor de leerkring Omgevingsplan was in principe beperkt tot acht bijeenkomsten. In 2018 is deze uitgebreid met nog een reeks van acht bijeenkomsten. Dit is ook het geval voor 2019. De deelnemers aan de leerkring Omgevingsplan vinden de bijeenkomsten zeer waardevol. Het zorgt voor een breed gewaardeerd netwerk waar door middel van kennis delen en het uitwisselen van ervaringen, de ontwikkeling van Omgevingsplannen op een hoger niveau worden getild.

3.2 Bijdragen aan kerninstrumenten

3.2.1 Wat vraagt de Omgevingswet?

De nieuwe Omgevingswet introduceert zes nieuwe kerninstrumenten die in de plaats komen van de huidige instrumenten, zoals structuurvisies en bestemmingsplannen (zie onderstaand figuur). De Omgevingsdienst krijgt met ieder van deze instrumenten te maken. In de voorbereiding op de inwerkingtreding van de Omgevingswet wordt de Omgevingsdienst in toenemende mate gevraagd om een bijdrage te leveren aan pilots of trajecten die gericht zijn op het ontwikkelen van Omgevingsvisies (1 in het figuur) en Omgevingsplannen (3 in het figuur) van gemeenten en de Omgevingsverordening van de provincie.

Met het Omgevingsplan krijgen gemeenten bijvoorbeeld veel mogelijkheden voor maatwerk in het opstellen van regels voor de fysieke omgeving. Deze regels dienen – anders dan nu het geval is – allen te worden opgenomen in één gebiedsdekkend Omgevingsplan. De Omgevingsdienst draagt vanuit haar expertise op het gebied van milieu en bouwen in combinatie met haar gebiedsspecifieke kennis graag bij aan het ontwikkelen van beleid en bijpassende instrumenten voor de uitvoering ervan. Dit vraagt van medewerkers van de Omgevingsdienst de benodigde inhoudelijke kennis over de instrumenten (uitvoeringsprogramma's). Maar ook adviesvaardigheden over het te voeren beleid, monitoring van de omgevingswaarden en effectieve toezicht en handhaving.

3.2.2 Wat heeft ODWH in 2018 gedaan?

In 2018 heeft de Omgevingsdienst een inhoudelijke bijdrage geleverd aan onder meer het Omgevingsplan Buitengebied Hillegom en de Omgevingsvisies van Leiden, Noordwijk en Hillegom. Daarnaast is de dienst in 2018 verder gegaan met het ontwikkelen van een nieuwe werkwijze voor advisering bij Omgevingsvisies en Omgevingsplannen. Hierin worden de opgedane ervaringen met de pilots meegenomen. Om kennis te ontwikkelen en opgedane inzichten te delen heeft de Omgevingsdienst niet alleen gebruik gemaakt van de leerkring Omgevingsplan, maar zijn wij ook de Omgevingsacademie West-Holland gestart (zie paragraaf 3.5.2).

De Omgevingsdienst heeft in 2018 meegewerkt aan het programma Duurzaamheid in Leiden. De gemeente Leiden heeft de dienst gevraagd mee te denken over in welk instrument onderdelen van het beleid moeten landen. Het kerninstrument programma hoort hier ook bij.

3.2.3 Hoe gaat ODWH hiermee in 2019 aan de slag?

Ook in 2019 neemt de Omgevingsdienst deel aan pilots en trajecten van de provincie en gemeenten die gericht zijn op het ontwikkelen van kerninstrumenten die voortvloeien uit de Omgevingswet. Hierbij gaat het om trajecten die gericht zijn op het maken van Omgevingsvisies (o.a. Leiden en Nieuwkoop), Omgevingsverordening (provincie Zuid-Holland), Omgevingsplannen (o.a. Zoeterwoude, Leiden, Hillegom). Op deze manier oefent de Omgevingsdienst in de praktijk met het werken volgens de Omgevingswet. Inzichten die worden opgedaan in deze trajecten helpen de Omgevingsdienst, provincie en gemeenten bij de implementatie van de Omgevingswet.

De Omgevingsdienst zet zich actief in deze inzichten te delen met gemeenten en provincie, onder meer via de leerkring Omgevingsplan, maar ook via het geven van workshops en inhoudelijke presentaties en de Omgevingsacademie West-Holland. Daarnaast blijft de Omgevingsdienst deelnemen aan de provinciebrede leerkring Omgevingsvergunning nieuwe stijl. Hier bereiden wij ons samen met de andere Omgevingsdiensten voorop de veranderingen van de vergunningverlening.

- *Werkwijze advisering*

De Omgevingsdienst ontwikkelt een nieuwe uniforme werkwijze voor de wijze waarop wij deelnemers adviseren bij het opstellen van Omgevingsvisies en Omgevingsplannen. Hierbij dient de werkwijze aan te sluiten bij de ontwerpprincipes van de Omgevingswet: integraal, gebiedsgericht en afwegingsruimte. Onderdeel van de werkwijze zijn ook nieuwe werkvormen,

zoals een workshop ‘Spelen met regels’. In 2019 werkt de Omgevingsdienst de werkwijze verder uit én wil de dienst de werkwijze als pilot bij twee gemeenten in de praktijk testen. Met behulp van de ervaringen uit deze twee pilots wordt de werkwijze geoptimaliseerd. Verder zullen in de volgende fase ook de advisering over programma’s en de omgevingsvergunning worden toegevoegd.

- *Nader uitwerken van rol als Omgevingsadviseur*

De Omgevingswet vraagt om een meer integrale en gebiedsgerichte benadering, waarbij milieu één van de af te wegen aspecten is. Iedere medewerker van de Omgevingsdienst beschikt vanuit zijn of haar rol over specifieke kennis over een gebied of activiteit in de fysieke leefomgeving. Om deze kennis productief te maken bij de ontwikkeling en uitvoering van de nieuwe kerninstrumenten wil de Omgevingsdienst in 2019 – in samenwerking met provincie en gemeenten – een visie ontwikkelen op haar rol als Omgevingsadviseur.

- *Leerkring Omgevingsvergunning nieuwe stijl*

In 2016 heeft de provincie Zuid-Holland samen met de Zuid-Hollandse Omgevingsdiensten een Leerkring Omgevingsvergunning nieuwe stijl opgezet. Het doel van deze Leerkring is om te verkennen wat de Omgevingswet verandert op het gebied van proces en inhoud van vergunningverlening en hoe deze veranderingen kunnen worden doorgevoerd in de nieuwe praktijk van vergunningverlening. De Omgevingsdienst blijft ook in 2019 actief deelnemen aan deze leerkring.

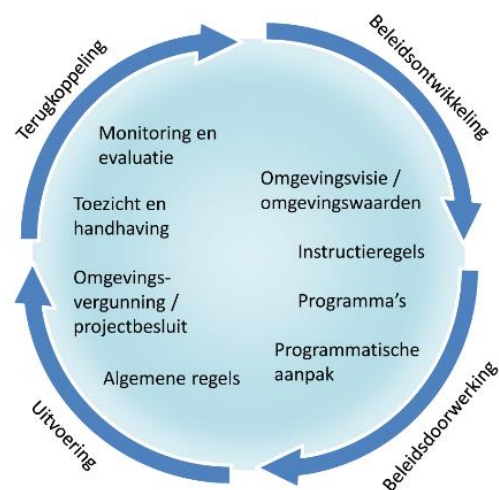
3.3 Verankeren van werkwijze in organisatie en processen

3.3.1 Wat vraagt de Omgevingswet?

Met de Omgevingswet wordt een beleidscyclus geïntroduceerd die richting geeft aan de werkprocessen van alle overheden die betrokken zijn bij de bescherming en ontwikkeling van de fysieke leefomgeving (zie figuur hiernaast). Mede hierdoor zullen ook de werkprocessen bij de Omgevingsdienst ingrijpend wijzigen. Daarnaast werken ook de inhoudelijke veranderingen van de Omgevingswet door in de werkprocessen van de Omgevingsdienst.

Naar verwachting vindt er bijvoorbeeld een verschuiving plaats van vergunningverlening naar toezicht en handhaving, als gevolg van een afname van het aantal vergunningplichtige activiteiten. Voor de advisering vanuit de Omgevingsdienst geldt dat dit al aan de voorkant begint bij het opstellen van de Omgevingsvisie en het Omgevingsplan. Ook deze werkwijze moeten we verankeren in de organisatie en processen.

Daarnaast vindt er een verschuiving van bevoegdheden van Rijk en provincie naar gemeenten plaats. Zo zijn alle gemeenten straks bevoegd gezag met betrekking tot bodemtaken, in plaats van de provincie. Dit vraagt om aanpassingen van de werkprocessen en procedures, niet alleen bij de Omgevingsdienst, maar ook in de keten.

3.3.2 Wat heeft ODWH in 2018 gedaan?

Leerkring toezicht en handhaving

In samenwerking met de andere vier Omgevingsdiensten in Zuid-Holland is in 2017 een leerkring Toezicht en Handhaving opgericht. Vanuit iedere Omgevingsdienst nemen twee medewerkers op het gebied van toezicht en handhaving op milieu- en bouwaspecten deel aan de leerkring. In 2018 zijn diverse onderwerpen met elkaar besproken zoals kennisuitwisseling over de zorgplicht en de bruidsschat. Ook is in de Leerkring gediscussieerd over het proces bij de totstandkoming van het Omgevingsplan en de rol van de toezichthouder daarin. De conclusies zijn opgenomen in de 'handreiking Advisering' die in 2019 klaar moet zijn. Er heeft een verkennend gesprek plaatsgevonden over de ambtenaar 3.0, die beoogd wordt binnen de Omgevingswet. De opgedane kennis wordt door de Omgevingsdienst verder uitgewerkt in een projectplan waar o.a. competenties van (toekomstige) medewerkers aan de orde komen.

3.3.3 Hoe gaat ODWH hiermee in 2019 aan de slag?

In 2019 bereidt de Omgevingsdienst zich verder voor op werken in de geest van de Omgevingswet. Ook onderzoekt de dienst de toekomstige uitvoeringspraktijk. Dit onderzoek dient de Omgevingsdienst te helpen om een scherper zicht te krijgen op de veranderopgave op het gebied van onder meer de werkprocessen. Hierbij voeren we de volgende activiteiten uit:

- *Inventarisatie milieuregels voor bedrijven*

In het najaar van 2017 heeft de Omgevingsdienst een compacte werkgroep opgericht om in beeld te brengen welke landelijke milieuregelgeving bij invoering van de Omgevingswet vervalft. En welke invloed dit heeft op de activiteiten in ons werkgebied. Op basis van de definitieve vier algemene maatregelen van bestuur (Omgevingsbesluit, het Besluit kwaliteit leefomgeving, het Besluit activiteiten leefomgeving en het Besluit bouwwerken leefomgeving) stelt de Omgevingsdienst in 2019 een compleet overzicht op van deze activiteiten. Door dit overzicht gemeente specifiek te maken, kan de Omgevingsdienst gemeenten ondersteunen bij de ontwikkeling van Omgevingsplannen. Daarnaast dient het overzicht onder meer te helpen om te komen tot een toezicht- en handhavingbeleid dat aansluit bij de Omgevingswet.

Actualiseren en verdiepen impactanalyse

In 2017 hebben we een eerste impactanalyse uitgevoerd om globaal inzicht te krijgen in de impact van de Omgevingswet voor de Omgevingsdienst. Begin 2019 actualiseren we deze aan de hand van opgedane praktijkervaringen en gepubliceerde wet- en regelgeving. Er moet rekening gehouden worden met de Bruidsschat die is opgenomen in het invoeringsbesluit. Naar verwachting is deze begin 2020 definitief. Dan wordt duidelijke welke mogelijkheden dit een gemeente biedt. De ambitie is dat de Omgevingsdienst de gemeente scenario's voorlegt die gebruikt worden in hun Omgevingsplan.

Met een actualisatie van de impactanalyse leggen we gezamenlijk de huidige situatie (waar staan we nu en hoe werken we nu?) en de situatie na invoering van de Omgevingswet naast elkaar (wat vraagt de Omgevingswet en hoe willen we de wet uitvoeren?). Het verschil tussen beide geeft inzicht in de aard en omvang van de veranderingen die de invoering van de Omgevingswet vraagt bij de Omgevingsdienst. Hierbij ligt de nadruk op de kerntaken van de Omgevingsdienst: advisering, vergunningverlening, toezicht en handhaving. Ook besteden we aandacht aan welke vaardigheden en competenties de Omgevingswet vraagt van medewerkers van de Omgevingsdienst.

- *Vorbereiden warme overdracht bodemtaken*

Bij de inwerkingtreding van de Omgevingswet draagt de provincie het bevoegd gezag voor bodemtaken over aan gemeenten. De Omgevingsdienst voert momenteel de wettelijke bodemtaken uit. In het Convenant bodem en ondergrond 2016-2020 hebben het Rijk, VNG, IPO, en de Unie van Waterschappen getekend voor een zogenaamde warme overdracht van taken en verantwoordelijkheden. In 2018 is samen met andere Omgevingsdiensten in Zuid-Holland en de provincie Zuid-Holland gewerkt aan de voorbereidingen op de overdracht van bevoegdheden, onder meer via een project dat gericht is op het verbeteren van de kwaliteit van bodemgegevens zoals opgenomen in het bodeminformatiesysteem. In 2019 zullen we als dienst de gemeenten actief informeren over ontwikkelingen in wet- en regelgeving op het gebied van bodem en ondergrond. Dit is onder andere gebeurd tijdens de bestuurlijke conferentie Bodem en Ondergrond in februari jl.

- *Impact op de relatie tussen de provincie als bevoegd gezag en de omgevingsdiensten*

De provincie Zuid-Holland stelt samen met de vijf omgevingsdiensten uit de provincie een discussienota op. De Omgevingswet is omvangrijk. Door de nota brengen we de impact op de relatie tussen de provincie als bevoegd gezag en de omgevingsdiensten en wat er aan implementatie nodig is in kaart. Zo zijn er wijzigingen van taken in het takenpakket (o.a. bodemtaken), wijzigingen binnen taken (o.a. bestuurlijke strafbeschikking, vergunningsprocedures), algemene systeemwijzigingen (o.a. aansluiting op het DSO) en verandering bij gemeenten (o.a. omzetten van bruidsschat). Naast het benoemen van de diverse zaken, moeten de activiteiten worden opgepakt door de diverse partijen (apart of gezamenlijk op implementatie- of beleidsniveau). Regelmatig stemmen de organisaties af, zodat bij de start van de Omgevingswet de benoemde zaken goed geregeld en geborgd zijn.

3.4 Aansluiten op Digitaal Stelsel Omgevingswet

3.4.1 Wat vraagt de Omgevingswet?

Een belangrijk middel om de doelstellingen van de Omgevingswet te realiseren is een goede digitale ondersteuning. Stapsgewijs wordt hiertoe het Digitaal Stelsel voor de Omgevingswet (DSO) ontwikkeld.

Voor de gebruiker heeft het DSO straks de vorm van één digitaal loket: het nieuwe Omgevingsloket. Via dit loket moeten initiatiefnemers, overheden en belanghebbenden snel kunnen inzien wat kan en mag in de fysieke leefomgeving. Hiertoe worden allereerst de belangrijkste bestaande gebruikerstoepassingen geïntegreerd: *Ruimtelijkeplannen.nl* (de geometrische verbeelding van omgevingsdocumenten), *Omgevingsloket online* (OLO, voor het indienen van vergunningsaanvragen) en de *Activiteitenbesluit Internet Module* (AIM, voor het doen van meldingen).

Aansluiting op het DSO is verplicht voor de Omgevingsdienst en andere overheden¹. Voor deze aansluiting wordt onder meer gebruik gemaakt van de generieke digitale infrastructuur van de overheid (GDI), bouwstenen als stelselvoorzieningen en basisregistraties en Standaard Uitwisseling Formaten (StUF koppelingen). Ook is aangekondigd dat het Rijk voor de ontwikkeling van en de aansluiting op het DSO via een Ministeriële regeling nadere regels kan stellen aan:

---

¹ Invoeringswet Omgevingswet consultatieversie

- voorzieningen die onderdeel zijn van het stelsel, zoals een landelijke voorziening en register omgevingsdocumenten;
- gemeenschappelijke definities (via standaarden);
- in- en uitgaande gegevensstromen, bijvoorbeeld de aanlevering van omgevingsdocumenten aan het register omgevingsdocumenten;
- kwaliteitseisen aan gegevensstromen;
- taken en verantwoordelijkheden van de verschillende organisaties.

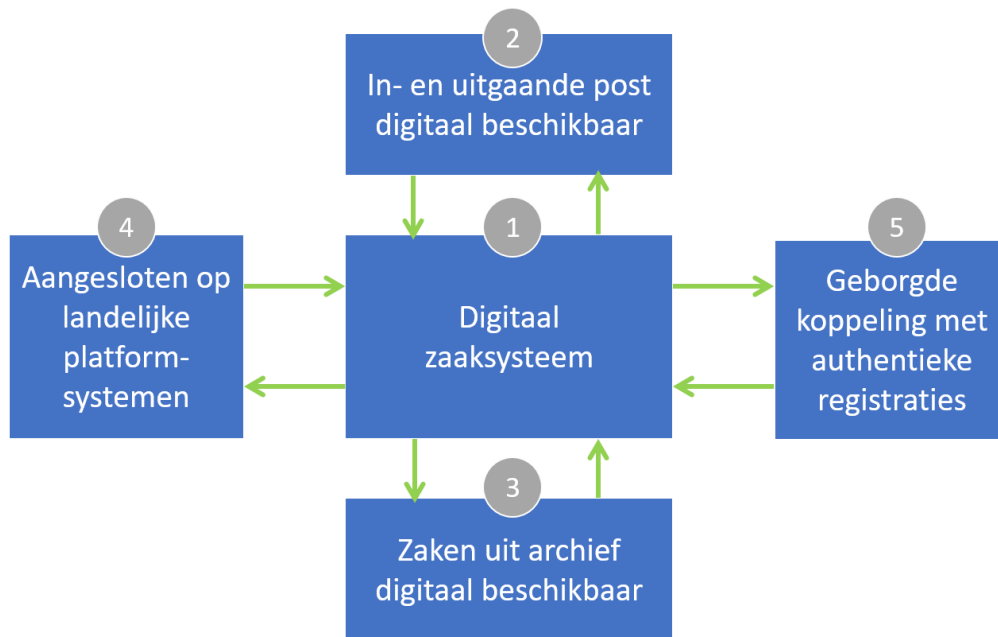
Dat betekent dat de Omgevingsdienst op een later moment verplicht kan worden om gegevens volgens bepaalde kwaliteitseisen en standaarden beschikbaar te stellen via het DSO. Op dit moment is nog niet bekend wat precies wordt gevraagd. Wel duidelijk is dat de kwaliteit en uitwisselbaarheid van gegevens van groot belang is, gebruik wordt gemaakt van landelijke standaarden en dat wordt voortgeborduurd op reeds bestaande landelijke voorzieningen.

Daarnaast geldt digitalisering van zaakgericht werken in de keten als randvoorwaarde voor het goed functioneren van het DSO. Om digitaal te kunnen samenwerken in de beleids- en uitvoeringsketen van de Omgevingswet moet de omgevingsdienst voldoen aan een vijftal voorwaarden)².

---

² Digitaal zaakgericht werken in de beleids- en uitvoeringsketen van de omgevingswet in Zuid-Holland, 7 september 2017.

Startvoorwaarden voor digitaal samenwerken in de keten

1. *Elke organisatie heeft een digitaal zaakstelsysteem.* Om digitaal samen te kunnen werken dient elke betrokken ketenpartner een digitaal zaakstelsysteem beschikbaar te hebben voor ondersteuning van de workflow en registratie van de zaken.
2. *De in- en uitgaande post is digitaal beschikbaar.* Alle in- en uitgaande post rond de zaakafhandeling naar burgers en bedrijven moet gedigitaliseerd beschikbaar zijn.
3. *Extern benodigde archiefgegevens zijn digitaal beschikbaar.* De zaken die opgeslagen zijn in archieven dienen digitaal beschikbaar te zijn.
4. *Het zaakstelsysteem is digitaal gekoppeld aan de beschikbare landelijke platformsystemen.* Om gegevens daadwerkelijk uit te kunnen wisselen moeten die gegevens niet alleen digitaal beschikbaar zijn, maar moeten de zaaksystemen van organisaties onderling gekoppeld worden via beschikbare platforms.
5. *Zaaksystemen en authentieke basisregistraties zijn onderling geborgd gekoppeld.* De zaaksystemen moeten koppelingen hebben met landelijke basisregistraties met een wettelijke status.

3.4.2 Wat heeft ODWH in 2018 gedaan?

In 2018 heeft de Omgevingsdienst gewerkt aan het verbeteren van de basis voor digitaal werken. Zo is onder meer het team Informatie Management opgericht en is werken in de *cloud* verder ontwikkeld. Om op de hoogte te blijven van ontwikkelingen op het gebied van het Digitaal Stelsel Omgevingswet heeft de Omgevingsdienst diverse regionale en landelijke bijeenkomsten en overleggen bijgewoond. Naar aanleiding van de in 2017 uitgevoerde QuickScan naar welke stappen de Omgevingsdienst moet en kan zetten om aan te sluiten op het Digitaal Stelsel Omgevingswet is het team Informatie Management verder gegaan met de afgestemde lijst van projecten voor de korte en lange termijn waarbij projecten in het kader van datakwaliteit in VTH – Zaaksysteem – DMS als speerpunten zijn gewaarmerkt. De Omgevingsdienst heeft de ontwikkelingen op het gebied van het DSO nauwgezet gevolgd, onder meer via het landelijke traject Omgevingsdiensten.NL en Aan de slag met de Omgevingswet. Deze ontwikkelingen zijn meegenomen in de aanbesteding van het nieuwe VTHA / Zaaksysteem en Document Managementsysteem (DMS)

3.4.3 Hoe gaat ODWH hiermee aan de slag in 2019?

Ter voorbereiding op het DSO gaat de Omgevingsdienst verder met de projecten op het gebied van datakwaliteit en de beschikbaarheid van de beschikbare gegevens. Er heeft een gunning plaatsgevonden betreffende de implementatie van een nieuw VTHA / zaaksysteem / DMS. Naast de implementatie van dit nieuwe systeem in 2019 wordt het project t.b.v. de implementatie van een GEO-viewer nader uitgewerkt en gaat de dienst zo veel mogelijk gebruik maken van reeds bestaande landelijke voorzieningen. Daarnaast voert de Omgevingsdienst de volgende projecten uit:

- *Programma datakwaliteit*
In dit programma trekken alle Zuid-Hollandse Omgevingsdiensten en de provincie Zuid-Holland samen op. Op deze manier wordt afgestemd welke informatiebehoefte ertoe doet en hoe de uitwisseling plaatsvindt.
Bij ad-hoc informatie-uitwisseling ligt de focus op doorsnedes, optellingen en vergelijkingen. Het is belangrijk dat wij ervaring opbouwen met hoe wij dit het beste kunnen uitvoeren. Als het gaat om structurele informatie-uitwisseling wordt er breder gekeken. Wij kijken dan ook naar de bronontsluiting, dataverzameling, het beter stroomlijnen van data en wij willen kijkfuncties (bij anderen) creëren.
- *Opstellen business case DSO*
In 2019 gaat de Omgevingsdienst verder met de business case DSO. Deze business case moet inzicht geven in zowel de benodigde investeringen om aan te sluiten op DSO als de te verwachten baten. Bij de baten kan je denken aan: actuele digitale beschikbaarheid van gegevens op het gebied van milieu en bouwen die betrekking hebben op de werkzaamheden van gemeenten en de Omgevingsdienst.

3.5 Aanpassen van cultuur, gedrag en competenties

3.5.1 Wat vraagt de Omgevingswet?

Werken volgens de Omgevingswet betekent meer integraal en minder sectorgericht werken in een andere interactie tussen overheden, burgers, bedrijven en andere partijen. Van overheden wordt een coöperatieve en oplossingsgerichte grondhouding verwacht, waarbij deze met elkaar samenwerken om initiatiefnemers en belanghebbenden van dienst te zijn.

Dit vergt veranderingen in cultuur en gedrag en ontwikkeling van (nieuwe) competenties van betrokken medewerkers. Mogelijk moeten het functiehuis en de functieprofielen hierop worden aangepast. Kort samengevat vraagt de Omgevingswet om:

- integraal denken en handelen;
- meer samenwerking binnen de Omgevingsdienst en tussen organisaties;
- meedenken met initiatiefnemers van ontwikkelingen in de fysieke omgeving.

De cultuurwaarden van de Omgevingsdienst, professionaliteit, transparant en verbinden, sluiten nauw aan bij de omslag die met de Omgevingswet wordt beoogd.

3.5.2 Wat heeft ODWH in 2018 gedaan?

- *Ochtend van de Omgevingswet*

In 2018 is tweemaal een Ochtend van de Omgevingswet georganiseerd voor de collega's van de ODWH. De opzet is erop gericht om kennisoverdracht en discussie met collega's onder elkaar aan te gaan over de impact van de Omgevingswet voor de dienst. Harm Borgers (Partner bij organisatieadviesbureau KokxDeVoogd) en Jan Rotmans (hoogleraar aan de Erasmus Universiteit te Rotterdam) zijn respectievelijk in mei en november uitgenodigd als plenaire sprekers. De workshops zijn ingevuld door eigen collega's en collega's van ketenpartners en opdrachtgevers. De opkomst was bij allebei de bijeenkomsten groot, met ongeveer tachtig deelnemers.

- *Omgevingsacademie West-Holland*

Op initiatief van de Werkorganisatie Duivenvoorde en de Omgevingsdienst West-Holland is de Omgevingsacademie West-Holland ontstaan. Diverse organisaties, gemeenten, provincie en ketenpartners zoals brandweer, RDOG, Veiligheidsregio, Hoogheemraadschap zijn gestart met de implementatie van de Omgevingswet. Daarbij doen ze nieuwe kennis op, die van grote waarde kan zijn voor andere organisaties. Zo leven er diverse vragen over wat de Omgevingswet verandert op het gebied van onder meer milieu, water, gezondheid en duurzaamheid. Vanuit deze vragen is de Omgevingsacademie gestart om antwoorden te vinden. Inhoudelijke kennis met elkaar delen is hierbij belangrijk. De initiatiefnemers hebben voor ogen dat de Omgevingsacademie een laagdrempelig en enthousiasmerend netwerk gaat vormen waarin deelnemers elkaar inspireren en tot nieuwe inzichten komen.

De officiële start van Omgevingsacademie West-Holland was op maandag 29 oktober 2018. Katja Stribos, Programmamanager Invoeringsondersteuning van het programma 'Aan de slag met de Omgevingswet', was uitgenodigd als spreker waar zij de laatste nieuwtjes met het gezelschap deelde over de Omgevingswet. In 2018 is ook de eerste themabijeenkomst van de academie gestart. Deze werd verzorgd door de Omgevingsdienst en had als thema Bodem en Ondergrond bij de Omgevingswet.

3.5.3 Hoe gaat de Omgevingsdienst hiermee aan de slag in 2019?

Cultuurverandering laat zich moeilijk sturen. Het enkel beschikken over kennis over de wet is niet toereikend. In 2017 en 2018 heeft de Omgevingsdienst via diverse pilots reeds ervaring opgedaan met werken volgens de Omgevingswet en is de rol van regionaal kenniscentrum op het gebied van de Omgevingswet gegroeid. In 2019 wil de Omgevingsdienst dit blijven doen en de opgedane kennis verdiepen en verbreden.

Hierbij blijft de Omgevingsdienst inzetten op een mix van ervaren leren (via experimenten en pilots) en kennisontwikkeling via themabijeenkomsten en leertrajecten. In 2019 stelt de Omgevingsdienst zichzelf het doel alle collega's de basis over de Omgevingswet bij gebracht te hebben. Verder organiseert de Omgevingsdienst twee keer een ochtend van de Omgevingswet voor de eigen collega's.

We voeren in ieder geval de volgende activiteiten uit:

- *Basisopleiding Omgevingswet*
Eind 2019 beschikt iedere collega binnen de Omgevingsdienst over de basiskennis van de Omgevingswet. Hiervoor wordt een opleidingsplan geschreven. De basis is het uitgangspunt daarnaast krijgen diverse teams een verdiepingsslag specifiek gericht op hun werk. De basisopleiding willen wij in samenwerking met opdrachtgevers en ketenpartners in de regio organiseren. Welke vorm dat krijgt, werken we uit in het eerste kwartaal van 2019.
- *Omgevingsacademie West-Holland*
In 2019 zijn negen themabijeenkomsten gepland onder de vlag van de Omgevingsacademie. Met uitzondering van de zomermaanden en de decembermaand is er maandelijks een verdieping op een bepaald thema. In januari ging het over omgevingsveiligheid & de Omgevingswet en februari over energie & de Omgevingswet. In maart staat een bijeenkomst gepland over water & de Omgevingswet verzorgt door het Hoogheemraadschap. In april verzorgt de GGD een themasessie over gezondheid & de Omgevingswet. De gemeente Leiden verzorgt in mei een presentatie over participatie & de Omgevingswet. Vanaf het eerste kwartaal 2019 zijn alle presentaties terug te vinden op de website van de Omgevingsdienst net als de agenda van de Omgevingsacademie.
- *Ervaring opdoen in de praktijk (experimenten en pilots)*
We doen ervaring en kennis op in diverse projecten op het gebied van de Omgevingswet. Van deze projecten willen we leren door deze niet alleen inhoudelijk te evalueren, maar ook op samenwerking en werkwijze. Bij het uitvoeren van pilots geeft de Omgevingsdienst met het oog op kennisborging voorkeur aan de inzet van vaste medewerkers.
- *Frequente communicatie over leerervaringen via Westweb*
De leerervaringen uit pilots en bijeenkomsten worden structureel vastgelegd via blogs en nieuwsberichten op Westweb. Op deze manier krijgen we een steeds scherper beeld welke aanpassingen de Omgevingswet vraagt op het gebied van cultuur, gedrag en competenties.

4. Organisatie

In dit hoofdstuk gaan we in op de organisatie van de implementatie van de Omgevingswet bij de Omgevingsdienst.

4.1 Bestuurlijk opdrachtgever

Het Dagelijks Bestuur van de Omgevingsdienst is bestuurlijk opdrachtgever voor de implementatie van de Omgevingswet. Ieder half jaar wordt het Dagelijks Bestuur via een uitgebreide memo geïnformeerd over de voortgang en resultaten van de activiteiten uit het programmaplan. In hoofdstuk 5 (communicatie) gaan we dieper in op de wijze waarop richting bestuurders wordt gecommuniceerd over de invoering van de Omgevingswet.

4.2 Ambtelijk opdrachtgever

Marlies Krul is als directeur van de Omgevingsdienst verantwoordelijk voor de uitvoering van de Strategienota van de Omgevingsdienst, waarin de implementatie van de Omgevingswet een speerpunt is. Daarmee is ze ambtelijk opdrachtgever voor de uitvoering van het programmaplan.

Het programmaplan is vastgesteld in het MT van de Omgevingsdienst. Het MT is verantwoordelijk voor de in te zetten capaciteit en middelen voor de uitvoering van het programmaplan. Ten minste ieder half jaar wordt het MT geïnformeerd over de voortgang.

4.3 Opdrachtnemer

Opdrachtnemer is het kernteam implementatie Omgevingswet. De Omgevingsdienst werkt met een breed kernteam, omdat de implementatie van de Omgevingswet betrekking heeft op de gehele organisatie. Het kernteam bestaat uit medewerkers op het gebied van:

- Toezicht en Handhaving
- Reguleren
- Advisering
- Accountmanagement
- Communicatie
- Informatievoorziening

Ook Personeel & Organisatie is vertegenwoordigd in het kernteam, omdat de invoering van de Omgevingswet ook veranderingen in de organisatie van de Omgevingsdienst vraagt.

Het kernteam wordt aangestuurd door de projectleider implementatie Omgevingswet. De projectleider heeft iedere twee weken werkoverleg met Nienke Mier, als portefeuillehouder Omgevingswet vanuit het MT. De projectleider is verantwoordelijk voor de coördinatie en uitvoering van de implementatieactiviteiten, aanspreekpunt voor gemeenten en medewerkers van de Omgevingsdienst op het gebied van de Omgevingswet en levert een bijdrage aan de uitvoering van het programmaplan.

Het kernteam is verantwoordelijk voor het initiëren en uitvoeren van implementatieactiviteiten en vervult een ambassadeursfunctie. Deze ambassadeursfunctie bestaat uit het intern delen van kennis over de voortgang van de implementatie en ontwikkelingen op het gebied van de Omgevingswet.

Daarnaast fungeren de kernteamleden als vraagbaak voor andere medewerkers van de Omgevingsdienst. Dat betekent ook dat de kernteamleden hun kennis over (onderdelen van) de Omgevingswet up-to-date dienen te houden via onder meer (online) platforms en externe bijeenkomsten.

Het kernteam bespreekt iedere drie weken de voortgang van de diverse activiteiten. In dit overleg wordt gewerkt met een actielijst om de voortgang van implementatieactiviteiten te bewaken en bespreken. Daarnaast worden relevante ontwikkelingen op het gebied van de implementatie van de Omgevingswet besproken.

5. Communicatie

In dit hoofdstuk gaan we in op de wijze waarop de Omgevingsdienst intern en extern communiceert over de voortgang en resultaten van de implementatie van de Omgevingswet.

5.1 Inleiding

Communicatie is belangrijk voor een goede implementatie van de Omgevingswet. De rol van communicatie is: informeren, kennis delen, faciliteren en begeleiden van het verspreiden van de juiste context en de inzet van de juiste middelen. Met als hoofdvraag: *'Wat betekent de Omgevingswet voor de Omgevingsdienst, provincie en gemeenten?'*

Er wordt onderscheid gemaakt tussen interne, externe en bestuurlijke communicatie. De programmamanager en communicatieadviseur binnen het project zijn primair verantwoordelijk voor de interne en externe communicatie. De bestuurlijke communicatie vindt plaats in afstemming met de directeur. Daarnaast communiceren de kernteamleden over de voortgang en relevante ontwikkelingen van de Omgevingswet binnen hun afdeling.

De projectleider en de communicatieadviseur zijn gezamenlijk verantwoordelijk voor de communicatie rondom de Omgevingswet. De projectleider is hierbij de aanjager vanuit de inhoud. Ook draagt de projectleider zorg voor de informele communicatie richting projectleiders Omgevingswet van provincie, gemeenten en ketenpartners

5.2 Interne communicatie

Met de interne communicatie willen wij medewerkers voorbereiden op de invoering van de Omgevingswet. De hoofdvraag is: *'Welke impact heeft de Omgevingswet op mijn werk bij de Omgevingsdienst?'* De wet vraagt om een nieuwe manier van werken. Daarom is het belangrijk dat wij aangehaakt blijven op wat er is, kennis delen en ons gedrag en de organisatiecultuur aanpassen op de verandering. Er wordt via onze bestaande interne communicatiemiddelen gecommuniceerd. Daarnaast organiseren wij afdeling- en organisatiebreed bijeenkomsten. Het kernteam heeft hierin een ambassadeursfunctie. Hun kennis en kunde verspreid zich als een olievlek door de organisatie.

Communicatiemiddelen:

- Westweb (intranet): delen van leerervaringen uit pilots, nieuws, blogs en bijeenkomsten. Uitgangspunt is dat er wekelijks nieuwe berichten verschijnen. Het doel is dat zichtbaar is wat er gebeurt, wie waar verantwoordelijk voor is, zodat iedereen aangehaakt blijft.
- Beeldschermen in koffiecorners: interessant nieuws en vooraankondigingen worden gedeeld.
- Uurtje van de Omgevingswet: staat in het teken van kennis delen en ontdekken of, en hoe onze rol verandert. Het wordt georganiseerd per afdeling en wij starten met VTH. De intentie is dat er 6 a 8 'uurtjes' voor de geïnteresseerde afdeling(en) per jaar worden georganiseerd.
- Ochtend van de Omgevingswet: twee keer per jaar is een ochtend van de Omgevingswet voor de hele organisatie. Uitgangspunt is een plenaire bijeenkomst en interactieve workshop(s). Dit wordt verzorgd door medewerkers van de Omgevingsdienst. Ook collega's van de provincie, gemeenten en andere organisaties worden uitgenodigd om hun praktijkervaringen te delen.

5.3 Externe communicatie

De externe communicatie gebruiken we om ons te profileren en inzicht te geven over de invoering van de Omgevingswet bij de Omgevingsdienst. De hoofdvraag is: *'Wat kunt u van de Omgevingsdienst verwachten bij de invoering en uitvoering van de Omgevingswet?'*

Communicatiemiddelen:

- Website: informeren wat wij doen: Wat zijn onze implementatieactiviteiten? Met wie werken we samen? Wat kunnen wij voor u betekenen? Wie kunt u bereiken voor uw vragen?
- Omgevingsacademie West-Holland: samen met de werkorganisatie Duivenvoorde organiseren wij de Omgevingsacademie. Het doel is dat alle ketenpartners elkaar inspireren en enthousiasmeren om tot nieuwe inzichten te komen. De bijeenkomsten zijn maandelijks.
- Social Media: wij twitteren over interessante bijeenkomsten of nieuws.
- ODWH nieuwsbrief: vijf keer per jaar komt de ODWH nieuwsbrief uit. Er wordt elke editie geschreven over de Omgevingswet.

5.4 Bestuurlijke communicatie

Door ons samen voor te bereiden op de wet kunnen wij als dienst de verwachtingen vooraf managen en inspelen op kansen. *'Hoe bereiden wij ons voor op de Omgevingswet?'*

- Bijeenkomst Algemeen Bestuur: de bestuurlijke conferentie 11 februari ging deels over de Omgevingswet en wel over de relatie tot Bodem en ondergrond. De volgende bestuurlijke conferentie willen wij verder in het teken zetten van de Omgevingswet.
- Agenderen Dagelijks Bestuur: twee keer per jaar ontvangt het DB een memo over de voortgang resultaten en activiteiten. Daarnaast wordt de memo toegelicht in een presentatie.
- Raadsvergaderingen: actief en reactief verzorgen we presentaties bij de gemeenteraden over de Omgevingswet en de rol van de Omgevingsdienst.

6. Planning

Het Kernteam Omgevingswet van de Omgevingsdienst beschikt over een uitgebreide planning, de Roadmap Omgevingswet. Hierin zijn alle projecten opgenomen die in 2019 en 2020 bijdragen aan het doel om ons als dienst tijdig en zorgvuldig voor te bereiden op de inwerkingtreding van de Omgevingswet.

De onderstaande tabel is een greep uit de diverse activiteiten en projecten. Dit geeft op hoofdlijnen inzicht in de planning van de implementatieactiviteiten die de Omgevingsdienst in 2019 uitvoert. De tabel onderscheidt de vijf inhoudelijke sporen die zijn benoemd in dit programmaplan. In de planning is er zowel sprake van doorlopende activiteiten als activiteiten die een specifieke periode of periodiek worden uitgevoerd.

	Q1 – 2019	Q2 – 2019	Q3 – 2019	Q4 - 2019
Versterken van samenwerking in de keten	- Regionaal overleg - Leerkring Omgevingsplan - Leerkring	- Regionaal overleg - Leerkring Omgevingsplan - Doorontwikkeling Omgevingsspel -West-Holland	- Regionaal overleg - Leerkring Omgevingsplan	- Regionaal overleg - Leerkring Omgevingsplan
Bijdragen aan kerninstrumenten	- Leerkring Omgevingsvergunning - Werkwijze advisering	- Leerkring Omgevingsvergunning - Leerkring T&H - Werkwijze advisering	- Leerkring Omgevingsvergunning - Leerkring T&H - Uitwerken rol Omgevingsadviseur	- Leerkring Omgevingsvergunning - Leerkring T&H
Verankeren van werkwijze in organisatie en processen	- Leerkring T&H - Vorbereiding warme overdracht bodemtaken - Actualiseren en verdiepen impactanalyse	- Leerkring T&H - Vorbereiding warme overdracht bodemtaken - Inventarisatie milieuregels voor bedrijven	- Leerkring T&H - Vorbereiding warme overdracht bodemtaken	- Leerkring T&H - Vorbereiding warme overdracht bodemtaken
Aansluiten digitaal Stelsel Omgevingswet	- Volgen ontwikkelingen - Programma datakwaliteit	- Volgen ontwikkelingen - Programma datakwaliteit	- Volgen ontwikkelingen - Programma datakwaliteit	- Volgen ontwikkelingen - Programma datakwaliteit
Veranderen van cultuur, gedrag	- Deelnemen experimenten en pilots - Omgevings-academie	- Deelnemen experimenten en pilots - Ochtend van Omgevingswet	- Deelnemen experimenten en pilots - Omgevings-academie	- Deelnemen experimenten en pilots - Ochtend van Omgevingswet

en competenties	• Opstellen opleidingsplan	• Omgevings-academie		• Omgevings-academie • Alle collega's beschikken over basiskennis Omgevingswet

7. Inzet mensen en middelen

De Omgevingsdienst heeft voor 2019 in totaal 3300 uren gereserveerd in de werkplannen met provincie en gemeenten om activiteiten uit te voeren die gericht zijn op de implementatie van de Omgevingswet. De tijdsbesteding wordt zorgvuldig gemonitord.

De uren worden ten eerste aangewend voor de inzet van de projectleider en kernteamleden voor het ontwikkelen en uitvoeren van implementatieactiviteiten. Daarnaast gebruikt de Omgevingsdienst de uren voor het uitvoeren van projecten zoals het opstellen van een opleidingsplan voor haar medewerkers, het uitwerken van de handreiking advisering, actualiseren van de impactanalyse en het deelnemen van medewerkers aan dienst brede bijeenkomsten over de Omgevingswet en de diverse Leerkringen. Het leveren van bijdragen aan Omgevingsplannen en Omgevingsvisies zien we als reguliere advisering. Hiervoor zijn uren gereserveerd in de werkplannen van 2019.

Naast de uren in de werkplannen is voor 2019 een budget van €25.000,- gereserveerd specifiek voor activiteiten gericht op de implementatie van de Omgevingswet. Dit budget wordt aangewend voor de organisatie van de ochtenden van de Omgevingswet, interne trainingen, de doorontwikkeling van het Omgevingsspel West-Holland en de Omgevingsacademie West-Holland.

Bijlage 1: Overzicht lopende en afgeronde projecten

Onderstaande tabel geeft een beeld bij welke projecten (gerealiseerd en lopend) op het gebied van de Omgevingswet de Omgevingsdienst betrokken is sinds 2017.

Project	Doel	Gericht op	Looptijd	Status	Betrokken partijen
Omgevingsvisie Hillegom	Komen tot een integrale visie voor de gemeente Hillegom voor de periode 2016-2030	Bijdragen aan beleids-instrumenten	2016 – einde 2017	Afgerond	Hillegom
Omgevingsvisie Noordwijk	Komen tot een integrale visie voor de gemeente Noordwijk voor de periode t/m 2030 In 2018 is een herziening geweest van deze visie.	Bijdragen aan beleids-instrumenten	2015 - 2018	Afgerond	Noordwijk
Pilot Omgevingsplan binnenstad Leiden	Ervaring opdoen met instrument Omgevingsplan	Bijdragen aan beleids-instrumenten	Oktober 2016 – april 2017	Afgerond	Leiden
Omgevingsvisie Leiden 2040	Komen tot een integrale visie voor de gemeente Leiden tot 2040	Bijdragen aan beleids-instrumenten	2018 - 2019	Loopt	Leiden
Omgevingsplan landelijk gebied Zoeterwoude	Komen tot een Omgevingsplan landelijk gebied Zoeterwoude	Bijdragen aan beleids-instrumenten	2015 – medio 2017	Loopt	Zoeterwoude
Omgevingsvisie Oegstgeest	Komen tot een integrale visie voor de gemeente Oegstgeest	Bijdragen aan beleids-instrumenten	2019	Loopt	Oegstgeest
Omgevingsvisie Lisse	Komen tot een integrale visie voor de gemeente Lisse voor de periode 2020-2030	Bijdragen aan beleids-instrumenten	Oktober 2018 - 2019	Loopt	Lisse
Leerkring Omgevingsplan	Kennis en ervaring delen op het gebied van Omgevingsplannen		Vanaf maart 2017	Loopt	- Provincie - Omgevings-diensten
Omgevingsplan buitengebied Hillegom	Komen tot een Omgevingsplan landelijk gebied Hillegom	Bijdragen aan beleids-instrumenten	2016 – 2019 ?	Loopt	Hillegom
Leerkring Omgevings-vergunning nieuwe stijl	Leren werken met Omgevings-vergunningen volgens de Omgevingswet	- Cultuur, gedrag en competenties - Inrichten werk-processen en organisatie	Vanaf september 2016	Loopt	- Provincie Zuid-Holland - Omgevings-diensten Zuid-Holland

Project	Doel	Gericht op	Looptijd	Status	Betrokken partijen
Leerkring Toezicht en Handhaving	Oefenen met toezicht en handhaving onder de Omgevingswet	- Cultuur, gedrag en competenties - Inrichten werkprocessen en organisatie	Vanaf medio 2017	Loopt	Omgevingsdiensten Zuid-Holland
Leerkring Bouwen	Oefenen met casuïstiek Bouwen onder de Omgevingswet	Inrichten werkprocessen en organisatie	Beoogde start Q2 2019	Start in 2019	OD's Nederland
Omgevingsacademie West-Holland	Gezamenlijk kennis ontwikkelen en delen op het gebied van de Omgevingswet en inhoudelijke thema's.	Cultuur, gedrag en competenties	Vanaf najaar 2018	Loopt	- Voorschoten (mede initiatiefnemer) - Gemeenten regio West-Holland - Ketenpartners - Provincie
Omgevingsspel West-Holland	Bewustwording en verkennen impact Omgevingswet	Cultuur, gedrag en competenties	Vanaf mei 2017	Loopt	- HLT-Samen - VRHM - RDOG - Gemeente Leiden
Omgevingstafel Noordwijk	Bouwprojecten in een vroeg stadium integraal bespreken	- Samenwerken in de keten - Inrichten werkprocessen en organisatie	2018	Loopt	Noordwijk
Project Omgevingswaarden	Invulling geven aan het begrip omgevingskwaliteit gerelateerd aan de omgevingsaspecten	Bijdragen aan beleidsinstrumenten	Gestart in 2018	Loopt	Hart van Holland gemeenten
Impactanalyse bestuurlijke afwegingsruimte	Verkrijgen van inzicht in de impact van bestuurlijke afwegingsruimte op de uitvoeringspraktijk	- Samenwerken in de keten - Inrichten werkprocessen en organisatie	Januari – april 2017	Afgerond	- Leiden - Oegstgeest - Zoeterwoude - Leiderdorp - Voorschoten - Katwijk - GGD - Veiligheidsregio Hollands-Midden - Provincie Zuid-Holland
Integrale advisering Veiligheidsregio Hollands-Midden	Verkennen mogelijkheden en meerwaarde van integrale advisering	- Samenwerken in de keten - Inrichten werkprocessen en organisatie	Vanaf februari 2017	Loopt	- RDOG - Veiligheidsregio Hollands-Midden - ODMH - Hillegom

Project	Doel	Gericht op	Looptijd	Status	Betrokken partijen
Ja, mits Kompas Zoeterwoude	Komen tot een werkwijze waarbij in een zo vroeg mogelijk stadium zoveel mogelijk integraal een vergunningaanvraag beoordeeld kan worden.	Bijdragen aan beleidsinstrumenten	2018	Afgerond	Zoeterwoude
Handreiking Omgevingsvisie / Omgevingsplan	Uniforme werkwijze ontwikkelen waarop we deelnemers adviseren bij het opstellen van omgevingsvisies en -plannen	- Samenwerking in de keten - Bijdrage aan beleidsinstrumenten - Inrichten werkprocessen en organisatie	Oktober 2017 – april 2019	Loopt	Hillegom
Pilot scannen dossiers	Slim digitaliseren van archieven	Aansluiten op Digitaal Stelsel Omgevingswet	Augustus 2016 – november 2017	Loopt	Provincie Zuid-Holland
Interne kennisbijeenkomsten	Bewustwording en verkennen impact Omgevingswet	Cultuur, gedrag en competenties	Vanaf november 2016	Loopt	ODWH intern
Regionaal platform Omgevingswet	Kennisdelen en samenwerken bij de implementatie van de Omgevingswet	- Samenwerken in de keten - Aansluiten op Digitaal Stelsel Omgevingswet	Vanaf september 2016	Loopt	- Gemeenten Holland-Rijnland - Provincie Zuid-Holland - Hoogheemraadschap Rijnland
Inventarisatie milieuregels voor milieu en bouwen	Inzicht krijgen in activiteiten die vanaf 2021 niet meer onder milieuregelgeving vallen en adviseren naar gemeenten over Omgevingsplannen	Bijdragen aan beleidsinstrumenten	Oktober 2017 – mei 2019	Loopt	ODWH intern
Vertalen Besluit Kwaliteit Leefomgeving (Bkl) naar omgevingsplan	Onderzoeken van wijze waarop normen uit BkL vertaald kunnen worden in Omgevingsplan	Bijdragen aan beleidsinstrumenten	Vanaf november 2016	Loopt	Hillegom
Warme overdracht bodemtaken	Overdracht bevoegd gezag bodemtaken van provincie naar gemeenten	Inrichten werkprocessen en organisatie	Vanaf najaar 2018	Loopt	Provincie Zuid-Holland

Project	Doel	Gericht op	Looptijd	Status	Betrokken partijen
QuickScan ICT en Omgevingswet		• Samenwerken in de keten			
	Inzicht krijgen in impact van de Omgevingswet op ICT en informatievoorziening	• Aansluiten op Digitaal Stelsel Omgevingswet	April – mei 2017	Afgerond	• ODWH intern